

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК
(назва інституту/факультету)

Кафедра професійної та технологічної освіти і загальної фізики
(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Комунікативні процеси у педагогічній діяльності

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова – ОК 10

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Професійна освіта(машинобудування)»
(назва програми)

Спеціальність 015.34 – Професійна освіта (машинобудування)
(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 – Освіта
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Кройтор О.П., доц., канд. фіз.-мат. наук, Томаш В.В., асистент, канд. пед. наук
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <https://generalp.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/kroitor-olha-petrivna/>
<https://generalp.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/tomash-vasyl-vasylovych/>

Контактний тел.

E-mail: **o.kroitor@chnu.edu.ua, v.tomash@chnu.edu.ua**

Сторінка курсу в Moodle

Консультації п'ятниця з 15.00 до 16.00
(онлайн, за попередньою домовленістю)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс містить основні відомості щодо питань пов'язаних з предметом, задачами та особливостями психології спілкування, проблем спілкування та вдосконалення прийомів взаємодії.

2. Мета навчальної дисципліни: Мета дисципліни полягає в формуванні у студентів інтегральних компетентностей, які забезпечують їм здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачають необхідність застосування теоретичних знань з основ матеріалознавства і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

3. Досягнення мети реалізується через виконання завдань навчальної дисципліни:

- сформувати у студентів розуміння бази знань з комунікативних процесів та вміння їх використовувати в житті та діяльності;
- розвинути навички й уміння застосовувати засвоєну базу знань з навчальної дисципліни на творчому рівні;
- сприяти процесу самопізнання та на підставі цього самовихованню особистості студентів, розвитку власних можливостей в ефективному спілкуванні.

Внаслідок опанування навчального матеріалу студент має бути набути наступних компетентностей, передбачених Освітньою програмою:

- К 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- К 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- К 08. Здатність працювати в команді.
- К 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

Пререквізити. Психологія.

4. Результати навчання

Наслідком вивчення навчальної дисципліни має бути досягнення наступних програмних результатів:

- ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.
- ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.
- ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.
- ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.
- ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.
- ПР 29. Володіти навичками проведення усної та мультимедійної презентації, підготовки письмового звіту за результатами професійної діяльності або дослідження щодо сучасних концепцій, технологій та методів професійної освіти для загальної аудиторії.

Для їх досягнення студент повинен:

- **знати:**

- теоретичні аспекти курсу, пов'язані з предметом, задачами й особливостями педагогічного спілкування;
- прийоми та способи взаємодії в процесі спілкування;
- основні аспекти і механізми сприйняття у процесі спілкування;
- особливості педагогічного спілкування;
- специфіку конфліктів у педагогічній діяльності та способи попередження і розв'язання конфліктів;

- **уміти:**

- організувати оптимальне педагогічне спілкування з учнями ПТНЗ;
- реалізувати комунікативні процеси в ході реалізації дидактичних проєктів з

технічних дисциплін;
здійснювати комунікативне прогнозування;
здійснювати саморегуляцію емоційного стану перед уроком та під час його проведення;
встановлювати контакт з учнями в ході реалізації дидактичних проєктів з
технічних дисциплін;
використовувати невербальні засоби спілкування під час реалізації дидактичних проєктів;
володіти мовними уміннями;
реалізовувати педагогічне спілкування під час реалізації дидактичного проєкту (активне
слухання, вибір і використання стилів спілкування та стратегій поведінки в конфліктних
ситуаціях);
здійснювати самоаналіз комунікативної діяльності та її корекцію;
здійснювати самопізнання і організацію роботи над собою.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Комунікативні процеси в педагогічній діяльності»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	2	4	3	90	15		15		60		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лк	пз	лаб	сем	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Комунікативні процеси у навчанні					
1. Загальна характеристика комунікативних процесів в навчанні	23	4			4	15
2. Спілкування як педагогічне поняття.	21	3			3	15
Разом за ЗМ1	44	7			7	30
	Змістовий модуль 2. Засоби в управлінні спілкуванням					
3. Невербальні та вербальні засоби в управлінні педагогічним спілкуванням	23	4			4	15
4. Педагогічні конфлікти і шляхи їх вирішення.	23	4			4	15
Разом за ЗМ2	46	8			8	30
Усього годин	90	15			15	60

3.2.1. Теми семінарських занять

№	Назва теми
1	Загальна характеристика комунікативних процесів в навчанні.
2	Спілкування як педагогічне поняття.
3	Невербальні та вербальні засоби в управлінні педагогічним спілкуванням.
4	Педагогічні конфлікти і шляхи їх вирішення.

3.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Загальна характеристика комунікативних процесів в навчанні.
2	Спілкування як педагогічне поняття.
3	Невербальні та вербальні засоби в управлінні педагогічним спілкуванням.
4	Педагогічні конфлікти і шляхи їх вирішення.

4. Система контролю та оцінювання

Форми поточного контролю: опитування поточного матеріалу перед лекцією, проведення самостійних та контрольних робіт, перевірка конспектів з лекцій, семінарських завдань.

Форма підсумкового контролю – залік.

Засоби оцінювання

- контрольні роботи;
- семінарські завдання.

критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- 1) поточний контрольний захід (30 балів);
- 2) рейтинговий контроль засвоєння семінарських завдань (30 балів);
- 3) відповідь на екзамені (40 балів);
- 4) до індивідуального рейтингу студента зараховуються додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу, здобутих на освітніх платформах «Prometheus», «Coursera», «EdEra», «Освіторія», «На урок» тощо. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 10% (10 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання.

1. Поточний контроль (тестування та поточне опитування)

Максимальна кількість балів за всі контрольні запитання дорівнює 30 балів (з них 30 – безпосереднє тестування).

Критерії оцінювання запитань в білеті (3 питання):

Два питання по 10 балів;

Правильна повна відповідь – 10-8 балів;

Відповідь з допущеними невеликими помилками – 7-5 бали;

Відповідь з допущеною суттєвою помилкою – 4-2 бали;

Неправильна відповідь – 0 балів.

2. Семінарські заняття

Максимальна кількість балів за модуль не більше 30 балів (включно з контрольними, виконанням домашніх завдань тощо).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

При розробці критеріїв оцінки залікової роботи за основу взято повноту і правильність виконання завдань. Крім цього, враховується вміння студента диференціювати, інтегрувати, застосовувати відповідні закони, інтерпретувати отримані результати, оцінювати правильність аналітичного підходу, прогнозувати очікувані результати.

15 білетів містить по чотири теоретичних запитання:

1. Теоретичне запитання.
2. Теоретичне запитання.
3. Теоретичне запитання.
4. Теоретичне запитання.

За кожне запитання студент може набрати 10 балів.

Правильна повна відповідь – 10-8 балів;

Відповідь з допущеними невеликими помилками – 7-5 бали;

Відповідь з допущеною суттєвою помилкою – 4-2 бали;

Неправильна відповідь – 0 балів.

Всього за вірно виконану роботу студент набирає 40 балів.

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (залік)	Сума
Поточний контроль 1					
T1	T2	T3	T4	40	100
15	15	15	15		

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб./ Ю.В. Косенко. – Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
2. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.
3. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 336с.
4. Гриньова В.М. Педагогічна культура майбутнього вчителя (навчальний посібник для студентів, викладачів та вчителів). – Харків, 1996. – 104 с.

5.2. Допоміжна

1. Словник – довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – К.: Знання, 2004.
2. Сагач Г. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації. – К., 2003. Добрович А.Б.